

Voorzitter

het iets minder zijn dan wat wij gebruikelijk schriftelijk afhandelen.

De heer **Ybema** (D66): Voorzitter! Daar is uiteraard alle begrip voor.

De vergadering wordt van 13.46 uur tot 14.30 uur geschorst.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, morgenvond, indien absoluut noodzakelijk en onafwendbaar, na 23.00 uur korte tijd door te vergaderen, teneinde de weekagenda te kunnen afwerken.

De heer **Blaauw** (VVD): Inclusief de Flora- en faunawet?

De **voorzitter**: Juist daarom.

De heer **Blaauw** (VVD): Prima, want er was enige zorg in de commissie.

De **voorzitter**: Mijn twijfelmoedigheid heeft die zorg mede gegeneerd, waarvoor mijn excuses. Mijn voorstel is de uitkomst van mijn denken daarover. Maar u gelieve geen gebruik van mijn voorstel te maken.

De heer **Blaauw** (VVD): U kunt op de steun van de vaste commissie rekenen.

De **voorzitter**: Trouw moet blijken; dat zien wij morgen wel.

Ik stel voorts voor, toestemming te verlenen tot het houden van wetgevings- c.q. notaoverleg met stenografisch verslag op:

maandag 24 november 1997:
- van 19.00 uur tot 23.00 uur van de vaste commissies voor Financiën en Binnenlandse Zaken gezamenlijk, over de begroting voor 1998 van het Gemeente- en het Provinciefonds.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik moet zeggen dat de agenda voor heden en morgen zo gevuld is, mede door het uitlopen van de algemene financiële beschouwingen en de tussengekomen interpellatie, dat ik werkelijk geen ruimte kan vinden om te voldoen aan het verzoek van collega Rosenmöller voor het plaatsen op de agenda van het VAO over Schiphol. Daar het VAO over Schiphol gaat, kan dat niet helemaal voldoen aan de criteria voor een tweeminutendebatje. Dat moet volgende week gebeuren en ik zal proberen of dit volgende week dinsdag mogelijk is.

Het woord is aan de heer Woltjer.

De heer **Woltjer** (PvdA): Voorzitter! Mijn verzoek is om het verslag van het algemeen overleg over het kenniscentrum Wageningen en de mogelijke sluiting van AB-DLO op de agenda van de Kamer te plaatsen.

De **voorzitter**: Dat kan op de agenda van volgende week komen.

Aan de orde is de **interpellatie-Sipkes**, gericht tot de staatssecretaris van Justitie, over **uitgeprocedeerde Somaliërs**.

Tot het houden van deze interpellatie is verlof verleend in de vergadering van 23 september 1997.

(De vragen zijn opgenomen aan het eind van deze weekeditie.)¹

□

Mevrouw **Sipkes** (GroenLinks): Voorzitter! Begin dit jaar is door de meerderheid van de Kamer gesteld dat uitzetting naar Noord-Somalië verantwoord is, maar dat had beslist niet de steun van onze fractie. Maar goed, het besluit ligt er. Uiteraard werd er gezegd dat een en ander zorgvuldig diende te gebeuren. Vers in het geheugen lag immers de gebeurtenis van verleden jaar juni: de mislukte poging om via Dubai mensen terug te laten keren. Pingpongen met mensen, zo karakteriseerde CDA-collega Verhagen die gebeurtenissen. Dat mag niet meer voorkomen. Ook uitzetting dient met bepaalde waarborgen omkleed te zijn.

Over terugkeer en acceptatie in Noord-Somalië zijn vervolgens besprekingen gevoerd. Het resultaat

ervan hebben wij op 8 september jl. ontvangen. De staatssecretaris liet ons weten dat de terugkeerregeling helemaal rond is en dat zij met ingang van heden, zo luidde de formulering toen, de terugkeer van Somaliërs ter hand zal nemen. En dan duikt er een fax op van de minister van rehabilitatie van Somaliland, gericht aan de IOM. Besprekingen over terugkeer, zo heet het, worden zeker tot januari 1998 opgeschort. De IOM weet niet zo goed raad met deze fax, want die komt van de minister, terwijl de overeenkomst is gesloten met de president. Een merkwaardige reactie, zo dacht ik, toen ik deze las in de Volkskrant. Immers, de betreffende minister is een van de ondertekenaars van de overeenkomst.

Maar goed, er volgt een nieuwe fax, nu gericht aan Justitie en nu wel van de president, met dezelfde strekking. Ook hier opschorting tot ten minste 1 januari 1998 en ook in deze fax kritiek op de wijze waarop Nederland opereert. Onder meer betreft dit het feit dat de delegatie slechts op ambtelijk niveau ontvangen is, omdat Nederland, zo heette het, Somaliland niet erkent en deze delegatie, bestaande uit ministers van Somaliland, niet echt ziet als ministers. Tegelijkertijd schrijft de staatssecretaris ons ook nu weer over "de president en zijn regering" die, zo heet het, zich nog steeds aan de overeenkomst gebonden acht. Rara, hoe kan dat? De een zegt: het is geen land; de ander zegt: het is een president en een regering. Is dat eenheid van regeringsbeleid?

Ook laat, in de fax, de president zich geïrriteerd uit over het feit dat zonder instemming van de autoriteiten al pogingen zijn gedaan door Nederland om tot uitzetting over te gaan. De president noemt het schenden van de overeenkomst.

Overigens is de overeenkomst op zich al een merkwaardig verschijnsel: aan de ene kant ondertekening door ministers van Somaliland, een door niemand erkende staat; en aan de andere kant ambtenaren. Het is dus geen verdrag, geen akkoord, maar een particuliere afspraak tussen een overheidsorgaan en... wat eigenlijk? Heersers over een bepaalde streek, krijgsheren? Iets dergelijks, zo heb ik mij laten vertellen, kwam wel voor in de tijd van de Verenigde Oost-Indische Compagnie. De VOC was indertijd gemachtigd met bepaalde